

Судова медицина

Спеціальність	стоматологія
Освітній рівень	другий (магістерський)
Термін вивчення (курс)	3 курс
Форма навчання	денна
Кафедра	судової медицини та медичного правознавства

Короткий зміст дисципліни: судова медицина – галузь науки, яка вивчає питання медичного, біологічного та медико-криміналістичного характеру, що виникають у практичній діяльності органів правосуддя та судочинства.

У вищих медичних навчальних закладах України до і післядипломної освіти судова медицина залишається однією з обов'язкових дисциплін, необхідною для підготовки фахівця будь-якої лікувальної спеціальності, зокрема лікаря стоматолога.

Приводами для проведення судово-медичної експертизи є різні види зовнішнього впливу на людину, що призводять до розладу її здоров'я або до смерті, встановити причинно-наслідковий зв'язок між діючими на людину факторами і наслідками, втрати працездатності, розладу здоров'я, а при інших потребах – вирішити ряд інших спеціальних питань: ідентифікувати особу чи знаряддя злочину, встановити можливість заподіяння ушкодження при певних обставинах, визначити давність нанесення ушкоджень.

Однак, за останній час судова медицина збагатилася новими науковими даними стосовно ідентифікації особи і травмуючого предмету. У судовій медицині за останні десятиріччя з'явився новий самостійний розділ судово-медична стоматологія. Судово-медична стоматологія вивчає стоматологічні проблеми в інтересах суспільства та правової практики.

До числа основних питань сучасної судової стоматології відносяться:

- процесуальні основи судово-медичної експертизи;
- судово-медична експертиза ушкоджень м'яких тканин обличчя, щелепно-лицевих кісток і зубів у випадках механічної травми;
- судово-медична експертиза ушкоджень заподіяних зубами;
- ідентифікація особи, місця протезування за стоматологічним статусом;
- судово-медична експертиза професійних правопорушень лікарів стоматологів та інших медичних працівників стоматологічних установ. У цих випадках, коли перед судово-слідчими органами виникають питання, що становлять компетенцію лікаря такого профілю, не тільки бажано, але й необхідно залучення лікаря стоматолога до виконання судово-медичної експертизи, тому, що лікарі іншої спеціальності не мають, як правило, достатніх знань в цій медичній професії.

Лікар-стоматолог може брати участь у судово-слідчому процесі не тільки як експерт, але і як фахівець, а також давати консультативну допомогу слідчому або суду. Таким чином, у судово-слідчому процесі лікар-стоматолог бере участь як самостійна особа-експерт, висновок якого є одним із доказів у справі.

Орієнтовний перелік тем навчальних занять (лекцій, практичних, семінарських):

Лекції:

1. Організаційно-процесуальні засади проведення судово-медичної експертизи в Україні.
2. Судово-медична танатологія.
3. Судово-медична експертиза встановлення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень.
4. Загальні питання судово-медичної травматології. Ушкодження шкіри обличчя.
5. Судово-медична токсикологія: загальні відомості про отрути та отруєння, класифікація отрут. Судово-медична діагностика алкогольної інтоксикації.

Практичні заняття:

1. Організаційно-процесуальні засади проведення судово-медичної експертизи в Україні.
2. Судово-медична танатологія.
3. Судово-медичний розтин трупа та його демонстрація.
4. Огляд трупа на місці події.
5. Судово-стоматологічна ідентифікація трупів невідомих осіб.
6. Судово-медична експертиза встановлення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень
7. Загальні питання судово-медичної травматології. Ушкодження шкіри обличчя.
8. Ушкодження слизової оболонки порожнини рота та зубів. Ушкодження зубами. Переломи кісток обличчя.
9. Ушкодження гострими предметами.
10. Судово-медична експертиза вогнепальних ушкоджень.
11. Судово-медична експертиза механічної асфіксії.
12. Загальні відомості про отрути, механізм їх дії та основи судово-медичної діагностики отруєнь. Судово-медична діагностика отруєнь різними групами отрут.
13. Судово-медична експертиза слідів крові. Судово-медико криміналістичні дослідження об'єктів судово-медичної експертизи.
14. Судово-медична експертиза ушкоджень тканин обличчя та зубів хімічними чинниками.

Перелік компетентностей, здобуття яких буде забезпечувати навчальна дисципліна:

1. Пояснювати функцію структурних підрозділів бюро судово-медичної експертизи.
2. Виконання функцій судового експерта у встановлених законом випадках.
3. Збирання медичної інформації про обставини пригоди у випадку експертизи з приводу травми обличчя.
4. Вміння проводити опис тілесних ушкоджень на обличчі постраждалої особи.
5. Вміння проводити опис стоматологічного статусу постраждалої особи.
6. Розуміти принципи судово-медичної стоматологічної ідентифікації невідомої особи.
7. Вміння використовувати ознаки ступенів тяжкості тілесних ушкоджень при визначенні їх ступеня тяжкості на обличчі.
8. Вміння встановлювати факт настання біологічної смерті.
9. Вміння визначати наявність та проводити описання стану трупних явищ.
10. Вміння визначати вид тілесного ушкодження та механізм його виникнення на обличчі.
11. Вміння формулювати питання для проведення судово-медичної експертизи ушкоджень обличчя та ротової порожнини.
12. Розуміння сучасних можливостей судово-медичної експертизи.

13. Вміння опису слідів крові на місці події.

14. Вміння правильного вилучення речових доказів біологічного походження з місця події.

Перелік науково-педагогічних (педагогічних) працівників, які забезпечуватимуть проведення навчальної дисципліни:

1. Бачинський В.Т. доктор медичних наук, професор.
2. Ванчуляк О.Я. доктор медичних наук, професор.
3. Заволович А.Й. кандидат медичних наук, доцент.
4. Гараздюк М.С. кандидат медичних наук, доцент.
5. Павлюкович О.В. кандидат медичних наук, доцент.

**Завідувач кафедри судової медицини
та медичного правознавства
д.мед.н., проф.**

В.Т.Бачинський